takomillashtirish to‘g‘risida”gi 658-sonli qarori.
16. O‘zbekiston Respublikasi Mehnat va aholini ijtimoiy muhofaza qilish vazirining 2013-yil 1-martdagi 14-B-sonli “Ta’lim muassasalarining o‘quv xonalarida mashg‘ulotlar o‘tkazishda mehnatni muhofaza qilish qoidalarini tasdiqlash haqida”gi buyrug‘i // https://lex.uz/docs/-2151165
17. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 30-sentabrdagi PQ-3305- son “O‘zbekiston Respublikasi Maktabgacha ta’lim vazirligi faoliyatini tashkil etish to‘g‘risida”gi qarori. https://www.lex.uz/docs/3362881

III. Maxsus adabiyotlar

18. Ikromov E.J. Favqulodda vaziyatlar va jamoatchilik fikri.-T.: “Adolat” 2004
19. Nurxo‘jayev A, Hikmatullayev S. Tabiiy ofatlar.- T.: FVV nashriyoti, 2004 y.
20. Ramazonova X. Favqulodda vaziyatlar uchun tibbiy hamshiralar tayyorlash.- T.: 2006 y.
21. Tadjiyev M., Ne’matov I. i dr. Favqulotda vaziyatlarda fuqaro muhofazasi - Toshkent, 2003 y.
22. Хакимов Р.Т. Правовое регулирование чрезвычайных ситуаций в Узбекистане и в странах СНГ- Т., 2005 й.
23. Qudratov O. Ganiyev T. Favqulodda vaziyatlarda fuqaro muhofazasi. Darslik. – T., 2005 y.
24. Qurbonov A. va boshq. Hayotiy faoliyat xavfsizligi.– T., 2005 y.
25. Yormatov G‘. Hayot faoliyati xavfsizligi. Ma’ruzalar matni - Toshkent: TDTU, 2005 y.
26. Белов С.В. Безопасность жизнедеятельности. Учебник для вузов.-М. Высшая школа, 2001.
27. Ergashev A., Ergashev T. Ekologiya, biosfera va tabiatni muhofaza qilish.- T., 2005.
28. Nigmatov A., Pardayev G‘. Ekologik havfsizlik va barqaror rivojlanish / Qo‘shimcha ta’lim uchun qo‘llanma.- T.: TVPI nashriyoti, 2004.

Elektron ta’lim resurslari

29. http:// www.edu.uz
30. http://ww.uzdjtsu.uz
31. http:// www.uz-edu.uz
32. http://www.openinfo.uz
33. http:// www.ziyonet.uz
34. https:// www.minsport.uz
35. https:// www.sportedu.uz
36. https://www.gov.uz

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
JISMONIY TARBIYA VA SPORT VAZIRLIGI

JISMONIY TARBIYA VA SPORT BO‘YICHA MUTAXASSISLARNI ILMIY-METODIK TA’MINLASH, QAYTA TAYYORLASH VA MALAKASINI OSHIRISH MARKAZI

“Tasdiqlayman”
Markaz direktori
_________ I.Tursunaliyev
“__”______ 2021-yil

MAKTABGACHA TA’LIM TASHKILOTLARIDA HAYOT FAOLIYATI XAVFSIZLIGI
moduli bo‘yicha

ISHCHI O‘QUV DASTURI

“Jismoniy tarbiya instruktori” yo‘nalishi bo‘yicha maktabgacha ta’lim tashkilotlari pedagog kadrlarini malakasini oshirish kursi uchun

Toshkent – 2021

Modulning ishchi o‘quv dasturi O‘zbekiston Respublikasi Maktabgacha ta’lim vazirligi bilan 2020-yil 31-dekabrda kelishilgan holda Jismoniy tarbiya va sport vazirligi tomonidan 2021-yil 4-yanvarda tasdiqlangan namunaviy o‘quv reja va o‘quv dasturga muvofiq ishlab chiqilgan.

Tuzuvchilar:

A.Amonov	-	Markazning “Ijtimoiy fanlar” kafedrasi dotsent v.b.
A.Axmedov	-	Markazning “Ijtimoiy fanlar” kafedrasi o‘qituvchisi
R. Reymbayeva	-	Nukus filialining “Sport fanlari” kafedrasi o‘qituvchisi

Taqrizchilar:

A.K.Eshtayev	-	O‘zDJTSU “Gimnastika nazariyasi va uslubiyati kafedrasi” kafedrasi mudiri, p.f.n., dotsent.
A.Xasanov	-	Markazning “Ijtimoiy fanlar” kafedrasi kafedrasi mudiri, tarix.f.n., dotsent

Ishchi o‘quv dasturi “Ijtimoiy fanlar” kafedrasining 2021-yil 4-yanvarda o‘tkazilgan 1 -sonli yig‘ilish bayoni bilan tasdiqqa tavsiya qilingan.

Kafedra mudiri **A.Xasanov**

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI

I. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining asarlari:

1. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob halqimiz bilan birga quramiz. – Toshkent: “O‘zbekiston”. 2017. – 488 b.
2. Mirziyoyev Sh.M. Milliy taraqqiyot yo‘limizni qat’iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko‘taramiz. 1-jild / Sh.M. Mirziyoyev. – Toshkent: “O‘zbekiston”, 2018. – 592 b.
3. Mirziyoyev Sh.M. Xalqimizning roziligi bizning faoliyatimizga berilgan eng oliy bahodir. 2-jild / Sh.M. Mirziyoyev. – Toshkent: “O‘zbekiston”, 2019. – 400 b.
4. Mirziyoyev Sh.M. Niyati ulug‘ xalqning ishi ham ulug‘, hayoti yorug‘ va kelajagi farovon bo‘ladi. 3-jild / Sh.M. Mirziyoyev. – Toshkent: “O‘zbekiston”, 2019. – 592 b.
5. Mirziyoyev Sh.M. Milliy tiklanishdan – milliy yuksalish sari. 4-jild / Sh.M. Mirziyoyev. – Toshkent: “O‘zbekiston”, 2020. – 400 b.

II. Normativ-huquqiy hujjatlar

6. O‘zbekiston Respublikasining “Ta’lim to‘g‘risida”gi Qonuni. T.: 2020-yil 23-sentabr.
7. O‘zbekiston Respublikasi Fuqaro muxofazasi to‘g‘risidagi qonuni. Toshkent. 2000-yil 26-may.
8. O‘zbekiston Respublikasining Mehnat kodeksi.- T.: Adolat, 2018.
9. “Mehnatni muhofaza qilish to‘g‘risida”gi O‘zbekiston Respublikasi qonuniga o‘zgartish va qo‘shimchalar kiritish haqida. https://lex.uz/docs/-3031427
10. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 7-fevraldagi “O‘zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo‘yicha Harakatlar strategiyasi to‘g‘risida”gi 4947-sonli Farmoni.
11. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 29-apreldagi “O‘zbekiston Respublikasi Xalq ta’limi tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to‘g‘risida”gi PF-5712-son Farmoni.
12. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 30-sentabrdagi “Pedagogik ta’lim sohasini yanada rivojlantirish to‘g‘risida”gi PQ-4623-son Qarori.
13. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 26-martdagi “O‘zbekiston Respublikasi koranavirus infeksiyasi keng tarqalishining oldini olishga doir qo‘shimcha chora-tadbirlari to‘g‘risi”gi PQ-4649-son Qarori
14. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 26-martdagi “Koronavirus infeksiyasi tarqalishiga qarshi kurashishga jalb qilingan tibbiyot va sanitariya-epidemiologiya xizmati xodimlarini qo‘llab-quvvatlashga oid qo‘shimcha chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PQ-4652-son Qarori.
15. O‘zbekiston Respublikasining Vazirlar Mahkamasining 2018-yil 14-avgustdagi “O‘zbekiston Respublikasi Jismoniy tarbiya va sport vazirligi huzuridagi Jismoniy tarbiya va sport bo‘yicha mutaxassislarni ilmiy-metodik ta’minlash, qayta tayyorlash va malakasini oshirish markazi faoliyatini yanada

AMALIY MASHG'ULOTLAR MAZMUNI

2-mavzu. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida jismoniy tarbiya mashg'ulotlarni o'tkazish joylariga qo'yiladigan xavfsizlik talablari

Reja:

2.1. Jismoniy tarbiya mashg'ulotlarni o'tkazish joylariga qo'yiladigan gigienik talablar.

2.2. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida mashg'ulotlarni o'tkazish joylariga qo'yiladigan yong'in xavfsizligi talablari.

2.3. Mehnat va texnika xavfsizligi qoidalari.

2.4. Favqulodda vaziyatlarda tarbiyalanuvchilar harakatini tashkil etish tartibi.

Mashg'ulotlarda tarbiyalanuvchilar xavfsizligini ta'minlash qoidalari. Mashg'ulotlarni o'tkazish joylariga va jixozlariga qo'yiladigan gigienik talablar. Sog'lomlashtirish-jismoniy tarbiya tadbirlarida xavfsizlik qoidalari. Mehnat xavfsizligi qoidalari. Texnika xavfsizligi qoidalari. Tarbiyalanuvchilarni favqulodda vaziyatlarda evakuatsiya qilish.

Dasturning axborot-metodik ta'minoti

Modulni o'qitish jarayonida ishlab chiqilgan o'quv-metodik materiallar, tegishli soha bo'yicha ilmiy jurnallar, Internet resurslari, mulьtimediya mahsulotlari va boshqa elektron va qog'oz variantdagi manbalardan foydalaniladi.

Modulning maqsadi va vazifalari

Modulning maqsadi: maktabgacha ta'lim tashkilotlarida sodir bo'lishi mumkin bo'lgan xavflar, ularni sinflari, asosiy manbalari, mazkur sohaga tegishli qonunlar, me'yoriy hujjatlar, xavflarni bartaraf etish yoki oqibatlarini kamaytirishga qaratilgan tashkiliy tadbirlarni amalga oshirish, o'quvchilar hayot faoliyati xavfsizligini ta'minlash, mashg'ulot o'tkazish joylariga qo'yilgan talablar, mashg'ulotlarni o'tkazishda belgilangan (yong'in, texnika, mehnat xavfsizligi) talablar asosida o'tkazish bo'yicha bilim, ko'nikma va malakalarini takomillashtirishdan iborat.

Modulning vazifalari:

hayot faoliyati xavfsizligini ta'minlashning huquqiy asoslari bo'yicha bilimlarini oshirish;

mamlakatimizda sodir bo'lishi mumkin bo'lgan xavf-xatarlarga oid bilimlarini takomillashtirishg;

xavflarni bartaraf etish yoki oqibatlarini kamaytirishga qaratilgan tashkiliy tadbirlar amalga oshirish malakalarini rivojlantirish;

umumta'lim muassasalarida favqulodda vaziyatlar sodir bo'lganda tarbiyalanuvchilar hayot faoliyati xavfsizligini ta'minlash;

mashg'ulot o'tkazish joylariga qo'yilgan talablarni;

mashg'ulotlarni belgilangan (yong'in, texnika, mehnat xavfsizligi) talablar asosida o'tkazish bo'yicha bilim, ko'nikma va kompetensiyalarini rivojlantirish.

Modul bo'yicha tinglovchilarning bilimi, ko'nikmasi, malakasi va kompetensiyalariga qo'yiladigan talablar

"Ta'lim muassasalarida hayot faoliyati xavfsizligi" modulini o'zlashtirish jarayonida amalga oshiriladigan masalalar doirasida:

Tinglovchi:

mamlakatimizda sodir bo'lishi mumkin bo'lgan xavf-xatarlarni;

xavf-xatarlar, ularni sinflari, asosiy manbalarini;

mazkur sohaga tegishli qonunlar, me'yoriy-texnik hujjatlarni;

mashg'ulotda foydalaniladigan vositalar hamda jihozlardagi mavjud va yuzaga chiqishi mumkin bo'lgan xavflarni;

xavflarni bartaraf etish yoki oqbatlarini kamaytirishga oid tashkiliy chora-tadbirlarni muqobilini tanlashni;

hayot faoliyati xavfsizligi va mehnat muhofazasi bilan bog'liq masalalarni;

o'quvchilar hayoti va sog'lig'i muhofazasini ta'minlashni;

dars o'tiladigan joylariga qo'yiladigan gigienik talablarni;

dars o'tiladigan joylari yong'in, texnika, mehnat xavfsizligi qoidalarini **bilishi;**

umumta'lim muassasalarida sodir bo'lishi mumkin bo'lgan xavflarni oldini olish;

dars mashg‘ulotlarni o‘tkazishda yong‘in, texnika, mehnat xavfsizligi qoidalariga amal qilish;

favqulodda vaziyatlar sodir bo‘lganda o‘quvchilar hayot faoliyati xavfsizligini ta’minlash;

xavflarni bartaraf etish yoki oqibatlarini kamaytirishga qaratilgan tashkiliy tadbirlar amalga oshirish;

dars mashg‘ulotlarni belgilangan (yong‘in, texnika, mehnat xavfsizligi) qoidalari asosida o‘tkazish **ko‘nikma va malakalariga;**

dars mashg‘ulotlarni yong‘in, texnika, mehnat xavfsizligi qoidalariga amal qilgan holda o‘tkazish;

dars mashg‘ulotlarida foydalaniladigan vositalar hamda jihozlardagi mavjud va yuzaga chiqishi mumkin bo‘lgan xavflarni oldini olish;

favqulodda holatlarda holatlarda maktabgacha ta’lim tashkilotlario‘quvchilari harakatini to‘g‘ri tashkil eta olish;

dars mashg‘ulotlarini o‘tkazishda gigienik talablarga rioya etish va tarbiyalanuvchilar hayoti va sog‘lig‘i muhofazasini ta’minlash;

malaka oshirish kursida o‘zlashtirilgan bilim, ko‘nikma va malakalardan kasbiy faoliyatda foydalanish **kompetensiyalariga ega bo‘lishi lozim.**

Modulning o‘quv rejadagi boshqa modullar bilan bog‘liqligi va uzviyligi

Modul mazmuni o‘quv rejadagi “Ta’limning me’yoriy-huquqiy hujjatlari”, “Pedagogning professional kompetentligi va mahorati”, “Bolalarda morfofunksional o‘zgarishlar”, “Boshlang‘ich gimnastika mashg‘ulotlarini o‘tkazish uslubiyati”, “Harakatli o‘yinlarni o‘qitish uslubiyati”, “Sport inshootlari”, “Sog‘lomlashtirish-jismoniy tarbiya tadbirlarini tashkil etish” kabi o‘quv modullari bilan uzviy bog‘langan holda tinglovchilarning kasbiy tayyorgarlik darajasini orttirishga xizmat qiladi.

Modulning ta’limdagi o‘rni

Modulni o‘zlashtirish orqali tinglovchilar hayot faoliyati xavfsizligini ta’minlashning huquqiy asoslari, mashg‘ulotlarni o‘tkazishda gigienik talablarga rioya etish va o‘quvchilar hayoti va sog‘lig‘i muhofazasini ta’minlash, mashg‘ulotda foydalaniladigan vositalar hamda jihozlardagi mavjud va yuzaga chiqishi mumkin bo‘lgan xavflarni oldini olish, o‘quvchilar hayot faoliyati xavfsizligini ta’minlash doir kasbiy kompetentlikka ega bo‘ladilar.

Modul bo‘yicha soatlar taqsimoti:

T/r	Modul mavzulari	Tinglovchining o‘quv yuklamasi, soatlari: Hammasi	Auditoriya o‘quv yuklamasi: Jami	Jumladan: Nazariy	Jumladan: Amaliy mashg‘ulot	Jumladan: Ko‘chma mashg‘ulot	Mustaqil tayyorgarlik
1.	Hayot faoliyati xavfsizligini ta’minlashning me’yoriy-huquqiy hujjatlari. Favqulodda vaziyatlarning turlari va ularning tasnifi.	2	2	2			
2.	Maktabgacha ta’lim tashkilotlari jismoniy tarbiya mashg‘ulotlarni o‘tkazish joylariga qo‘yiladigan xavfsizlik talablari.	2	2		2		
	Jami:	**4**	**4**	**2**	**2**		

NAZARIY TA’LIM MAZMUNI

1-mavzu. Hayot faoliyati xavfsizligini ta’minlashning me’yoriy-huquqiy asoslari. Favqulodda vaziyatlarning turlari va ularning tasnifi

Reja:

1.1. Hayot faoliyati xavfsizligi tushunchasi va mazmuni

1.2. Hayot faoliyati xavfsizligini ta’minlashga oid qonun va qonun osti hujjatlari.

1.3. Favqulodda vaziyatlarning turlari va ularning tasnifi.

1.4. Favqulodda vaziyatlarni oldini olish va himoyalanish usullari.

Hayot faoliyati xavfsizligi tushunchasi va mazmuni. Hayot faoliyati xavfsizligini ta’minlashga oid O‘zbekiston Respublikasi qonunlari. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining farmon va qarorlari. Vazirlar Mahkamasining qarorlari. Favqulodda vaziyatlarning turlari. Favqulodda vaziyatlar tasnifi. Favqulodda vaziyatlarni oldini olish usullari.